

Κυπριακές Αερογραμμές: Ιδιωτικοποίηση ή όχι;

Τα ζημιογόνα εξαμηνιαία οικονομικά αποτελέσματα των Κυπριακών Αερογραμμών (Cyprus Airways) και της θυγατρικής της Eurocyprgia, έχουν αναζωπυρώσει τη συζήτηση για το μέλλον τους. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος δήλωσε,

Του
δρος Παναγιώτη Θεοδοσίου*

στις 5 Σεπτεμβρίου 2010, ότι η Κύπρος “δεν αντέχει δύο αερομεταφορείς” ενώ παράλληλα υπάρχουν αρκετές εισηγήσεις για τη συγχώνευση των δυο αυτών αεροπορικών εταιρειών. Επιπρόσθετα, ένας έτερος πόλος άσκησης πολιτικής επιρροής κάτω από τις θείες ευλογίες προέτρεψε με επιτα-

κτικό ύφος την κυβέρνηση να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση τόσο των Κυπριακών Αερογραμμών όσο και της Eurocyprgia, δηλώνοντας χαρακτηριστικά ότι: “τόσο η παρούσα κυβέρνηση όσο και οι προηγούμενες κυβερνήσεις ήταν

ανίκανες να τις διαχειριστούν”. Οι Κυπριακές Αερογραμμές ανήκουν σχεδόν εξ ολοκλήρου στο δημόσιο με το ποσοστό συμμετοχής αυτού να αγγίζει το 69,6%. Η Eurocyprgia ιδρύθηκε ως πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική εταιρεία των Κυπριακών Αερογραμμών το 1992. Το 2006 το κράτος αναγκάστηκε να εξαγοράσει την Eurocyprgia για το πόσο των 22,9 εκ. ευρώ. Η εξαγορά αυτή κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να αυξηθεί η ρευστότητα των Κυπριακών Αερογραμμών και να αποφευχθεί η χρεοκοπία τους, αφού το 2004 και 2005 είχαν ζημιές ύψους 106 εκατ. ευρώ. Στο χρονικό διάστημα μεταξύ 2006 και 2009 η συνολική ζημιά των Κυπριακών Αερογραμμών περιορίστηκε στα 7,7 εκατ. ευρώ, ενώ αξιοσημείωτη είναι η ζημιά του πρώτου εξαμήνου του 2010 η οποία ανέρχεται στα 21,1 εκατ. ευρώ. Η Eurocyprgia μετά από την εξαγορά της από το κράτος δεν κατέφερε να ορθοποδήσει. Στην αρχή του τρέχοντος έτους χρειάστηκε οικονομική ενίσχυση 35 εκατ. ευρώ, καθώς και ένα δάνειο 26 εκατομμυρίων ευρώ με κρατικές εγγυήσεις. Παρά το μεγάλο χρηματικό πόσο που

δαπανήθηκε από το κράτος, η εταιρεία εξακολουθεί να καταγράφει ζημιές πάνω από 3 εκατ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο του 2010. Οι ζημιές των εθνικών αερομεταφορέων αντιστοιχούν στο 18% του ελλείμματος του ευρύτερου δημόσιου τομέα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010. Σε μια περίοδο όπου η κυβέρνηση δέχεται έντονες πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και αναγκάζεται να κάνει περικοπές στην παιδεία, στην υγεία και στα έργα υποδομής, είναι αντιφατικό να καλύπτει τα ελλείμματα των δυο δημόσιων αερογραμμών. Από την παρούσα στήλη έχω αναφέρει στο παρελθόν κάτω από ποιες οικονομικές συνθήκες ενδείκνυται η ιδιωτικοποίηση μιας δημόσιας επιχείρησης. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να υπενθυμίσω τη θέση μου λέγοντας ότι ιδιωτικοποίηση μιας επιχείρησης ενδείκνυται όταν η αγορά μέσα στην οποία δραστηριοποιείται χαρακτηρίζεται ως ανταγωνιστική. Σε διαφορετική περίπτωση οι επιπτώσεις από την υψηλή τιμολογιακή δύναμη που χαρακτηρίζει άλλες μορφές αγορών

(π.χ. μονοπώλιο ή ολιγοπώλιο) θα πλήξουν το σύνολο των καταναλωτών και των εργαζομένων. Οι Κυπριακές Αερογραμμές όπως και η Eurocyprgia είναι γνωστό ότι λειτουργούν σε μια ανταγωνιστική μορφή αγοράς δεδομένου ότι ανταγωνίζονται με πλήθος αεροπορικών εταιρειών και συνεπώς το κράτος θα πρέπει να προχωρήσει στην ιδιωτικοποίησή τους. Οι δυνάμεις της αγοράς στην περίπτωση αυτή θα είναι καταλυτικές ως προς την εξυγίανσή τους, αφού πλέον δεν θα μπορούν να προστρέξουν στο κράτος για βοήθεια και ο κίνδυνος της χρεοκοπίας θα είναι πάντα ορατός. Τα οφέλη από μία τέτοια κίνηση θα είναι 1) η βραχυχρόνια αύξηση των δημοσίων εσόδων, 2) η μακροχρόνια μείωση των δημοσίων δαπανών και 3) η πιθανή επιβίωση των δυο αερομεταφορέων ή τουλάχιστον η αποφυγή απώλειας όλων των θέσεων εργασίας στις δυο εταιρείες.

** Καθηγητής χρηματοοικονομικών, κοσμήτορας της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, μέλος της διοικούσας επιτροπής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ).*